

Martina pirmoji pribėgo prie delfino. <...>

Jo gyvybė dar ruseno, tačiau, matyt, jau neilgai. Martina pritūpė prie vandens, ir jai išsyk nutiko du dalykai. Ji pažvelgė į tamsiai mėlynas delfino raines ir pasijuto keistai, tarsi būtų nugrimzdusi į jas – į nesuvokiamą išminties ir nepaprasto tyrumo salelę; be to, jai pasidingojo, kad delfinas nori su ja bendrauti. Ji uždėjo rankas ant žvilgančio →

pilko jo kūno, tikėdamasi, kad jis bus šaltas ir elastingas kaip guma, bet delfinas, priešingai, buvo švelnus ir šilkas ir raumeningas.

– Vargšelis, užplaukė ant seklumos², – tarė atskubėjusi senelė. <...>

– Ką darysime? Kaip jį gelbėsime? Kuo jis kvėpuos?

– Delfinai – ne žuvys, o žinduoliai, taigi jie kvėpuoja deguonimi, kaip ir mes, bet žuva ištikti šoko ir ilgiau pabuvę be vandens. Turime drėkinti jam odą. Automobilyje yra kibiras. Tu jaunesnė, stipresnė ir sveikesnė už mane. Dumk ir atnešk jį, dar pagriebk ir mano mobilųjį. Paskambinsiu Jūrų gelbėtojų departamentui. <...>

Jos pamatė šeimą, vedžiojančią šunis. Žmonės, tempiami trijų narčių² juodų labradorų, žingsniavo smėlėtu paplūdimiu į priešingą pusę.

– Gal jie turi telefoną? – toptelėjo Martinai. – Gal bus greičiau, jei paprašysime jų paskambinti gelbėtojų tarnybai?

– Puiki mintis, mieloji. Dumk pas juos ir paprašyk.

– Negaliu, – tarė Martina ir droviai, arba bent jai taip atrodė, nunarino galvą. – Man nedrąsu. Prašau, ar negalėčiau pasilikti su delfinu?

Gvin Tomas veide šmėkstelėjo įtarimas.

– Tu droviesi?

– Taip.

Martina luktėlėjo, ir kai senelė, leidusis įkandin šunis vedžiojančių žmonių, gerokai nuo jos nutolo, vėl uždėjo rankas ant šilkinio delfino kūno. Jo oda buvo sausa ir šilta. <...>

– Ar jis negyvas?

Martina staiga grįžo į tikrovę ir susizgribo, kad jos džinsai kiaurai permirkę, lyg būtų iki juosmens įsibridusi į vandenį. Šalia stovėjo banglentininkas.

– Atleiskite?!

– Ar jis negyvas? – truputį nekantraudamas pakartojo jis. <...>

– Ne, jis tik ilsisi. Ar negalėtumėte padėti man nustumti jį į jūrą?

Nors banglentininkas buvo tvirto sudėjimo ir puolė gelbėti delfino su savo aitvaro virvėmis, abu su Martina turėjo įtempti visas jėgas, kol stumdami, tempdami ir ridendami galop panardino delfiną į vandenį. Deja, jame atsidūręs delfinas nė nemėgino plaukti ir ėmė pamažu grimzti. Martinos širdis skendo drauge su juo.

– Regis, sakei, kad jis tik ilsisi? – tarė banglentininkas šiek tiek priekaištingai.

Staiga delfinas vikstelėjo uodegą, paskui ja sumosavo smarkiau. Tada išniro į paviršių, pasivertė ant šono ir smalsiai sužiuro į Martiną. Pliaukštelėjęs pelekais, džiugiai jai sučirpė ir dingo vandens blyksnyje.

Ž sekluma – negili vieta

nartus – smarkus, greitas

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. Kur Martina su senele rado delfiną?

1 taškas

.....

.....

2. Kokiais žodžiais autorė pasako, kad, Martinai pritūpus prie delfino, jis buvo dar gyvas? Tuos žodžius rask ir parašyk.

1 taškas

.....

.....

3. Kodėl Martina pažvelgusi į delfino akis pasijuto ypatingai? Pažymėk ☒.

1 taškas

A ☐ Jai labai patiko tamsiai mėlynos delfino akys.

B ☐ Jai pasirodė, kad delfino akys išmintingos ir tyros.

C ☐ Delfinas labai keistai pažiūrėjo į mergaitę.

D ☐ Mergaitei pasirodė, kad delfinas nenori su ja draugauti.

4. „Martinai pasidingojo, kad delfinas nori su ja bendrauti.“
Kokiu žodžiu būtų galima pakeisti pabrauktą sakinio žodį? Parašyk.

1 taškas

-----

5. Koks buvo ant seklumos gulinčio delfino kūnas?
Pažymėk ☒ du žodžių junginius, tinkamus jam apibūdinti.

1 taškas

Žvilgantis ir pilkas	☐
Tamsiai mėlynas	☐
Šaltas ir elastingas kaip guma	☐
Švelnus ir šilkas ir raumeningas	☐
Stiprus ir sveikas	☐

6. Kas buvo vardu Gvin Tomas? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Anūkė.
B ☐ Senele.
C ☐ Delfinas.
D ☐ Banglentininkas.

7. Kodėl reikėjo kuo skubiau panardinti delfiną į vandenį? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Jo oda be vandens pasidarytų kaip guma.
B ☐ Ilgiau pabuvęs be vandens delfinas patirtų šoką ir žūtų.
C ☐ Jis be vandens negalėtų kvėpuoti.
D ☐ Jis vandenyje nebemokėtų plaukti.

8. Parašyk, kam gelbstint delfiną reikėjo kibiro, o kam – mobiliojo telefono.

1 taškas

Kibiro reikėjo ...	
Mobiliojo telefono reikėjo ...	

9. Kuo šiame pasakojime svarbus banglentininkas? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Jis padėjo Martinai išgelbėti delfiną.
B ☐ Jis paskambino jūrų gelbėjimo tarnybai.
C ☐ Jis pamokė Martiną valdyti aitvarą.
D ☐ Jis panardino delfiną į vandenį ir padėjo jam plaukti.

10. Kuris pasakojimo sakinyss rodo, kad Martina labai jaudinosi dėl delfino? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Ar jis negyvas?
B ☐ Vargšelis, užplaukė ant seklumos.
C ☐ Ne, jis tik ilsisi.
D ☐ Martinos širdis skendo drauge su juo.

11. Rodyklėmis nurodyk, kurios savybės būdingos Martinai, kurios – senelei. Savybes rodyklėmis sujunk su jas įrodančiais teiginiais.

2 taškai

MARTINA	rūpestinga	Paaiškino, kas gali nutikti delfinui ilgai pabuvus be vandens.
	drovi	Nedrįso svetimų žmonių prašyti pagalbos.
	išmintinga	Siūlė būdus, kaip padėti delfinui.
SENELE		Nustūmė delfiną į vandenį.

12. Perskaityk pabrauktą teksto pastraipą. Kokią delfino charakterio savybę atskleidžia aprašytas jo poelgis?

1 taškas

.....

13. Sugalvok pasakojimui pavadinimą, kuris atitiktų pasakojimo temą.
Jį užrašyk pasakojimo pradžioje (p. 7).

1 taškas

14. Koks yra šis tekstas? Pažymėk ☒.

1 taškas

Grožinis

☐

Negrožinis

☐

Pažymėk ☒ tris teksto požymius, pagrindžiančius tavo atsakymą.

Aprašoma delfino vystymasis ir mityba.

☐

Atskleidžiami veikėjų jausmai ir tarpusavio santykiai.

☐

Vaizdingais posakiais sužadinama skaitytojo vaizduotė.

☐

Aprašoma tikra vietovė.

☐

Aprašomas tikras delfino gelbėjimo įvykis.

☐

Įterpiama dialogų, atsiskleidžiančių, kaip veikėjai
sprendžia iškilusias problemas.

☐

Delfinai ne tik linksmina, bet ir gydo

Delfinų terapija vykdoma Lietuvos jūrų muziejuje nuo 2003 metų. Su šia gyvūnų terapijos šaka supažindina **dr. Brigita Kreiviniene**, Lietuvos jūrų muziejaus Delfinų terapijos skyriaus vedėja.

Kam skirta delfinų terapija?

Delfinų terapija skirta tiek vaikams, tiek ir suaugusiesiems. Tai speciali programa žmonėms, kurie turi negalią, specialiųjų poreikių, išgyvena sunkų gyvenimo laikotarpį, patiria stresą ir panašiai.

Kokie sutrikimai yra gydomi? Ar tinka žodis „gydomi“?

Žodis „gydymas“ tikrai netinka. Delfinų terapija yra žmogaus bendravimas su gyvūnu. Tai programa, paremta malonių tarpusavio bendravimu. Užsiėmimas trunka 30 minučių. Žmogui skiriama dešimt tokių užsiėmimų.

Ar delfinai tam specialiai treniruojami, ruošiami? Jei taip, tai kaip?

Yra keletas elementų, kurie pritaikomi delfinų terapijoje. Bet dažniausiai vartojame neverbalinę kalbą (gestus). Tam delfinų treniruoti nereikia – jie puikiai skaito mūsų gestus ir net veido išraiškas.

Kur slypi šio bendravimo paslaptis, kaip užsimezga vaiko ir delfino ryšys?

Pirmiausia, kai pamatome delfiną, dažniausiai šypsomės, kai jis pradeda klegėti, galime ir apsiverkti. Tai natūralios mūsų emocijos. Jei su delfinu bendrausi pagarbiai, jis elgsis taip pat. Jei mesi kamuolį stipriai, jis irgi mes stipriai, jei mėtysi tik vienam delfinui, kitiems dėmesio nerodysi, tai kiti taip pat su tavimi nebendraus. Viskas absoliučiai natūralu, kaip ir žmonių gyvenime.

Su Brigita Kreiviniene kalbėjosi Giedrė Peseckytė.

Atsakyk į klausimus, atlik užduotis. Remkis tekstu.

1. Kas pasakoja apie delfinų terapiją? Pažymėk ☒. 1 taškas
- A ☐ Lietuvos jūrų muziejaus Delfinų terapijos skyriaus vedėja.
- B ☐ Žmonės, kurie turi negalią, specialiųjų poreikių.
- C ☐ Lietuvos jūrų muziejaus lankytojai.
- D ☐ Žmonės, išgyvenantys sunkų gyvenimo laikotarpį.
2. Kokį delfinų terapijos paaiškinimą pateikia Brigita Kreiviniene? Pažymėk ☒. 1 taškas
- A ☐ Tai žmogaus ir delfinų bendravimas.
- B ☐ Tai gydymas gestais ir garsais.
- C ☐ Tai bendros žmogaus ir delfinų treniruotės.
- D ☐ Tai žmogaus gyvenimas kartu su delfiniais.
3. Kiek trunka delfinų terapijos užsiėmimas? Pažymėk ☒. 1 taškas
- A ☐ 30 min.
- B ☐ 20 min.
- C ☐ 10 min.
- D ☐ 40 min.

4. Pažymėk ☒ tris žmonių grupes, kurioms rekomenduojama delfinų terapija.

1 taškas

Vaikams, kurie turi negalią.

☐

Stresą patiriantiems suaugusiesiems.

☐

Lietuvos jūrų muziejaus darbuotojams.

☐

Treniruotes mėgstantiems žmonėms.

☐

Žmonėms, turintiems specialiųjų poreikių.

☐

Žmonėms, mėgstantiems gyvūnus.

☐

5. Kas per užsiėmimus padeda žmonėms ir delfinams vieniems kitus suprasti?
Pažymėk ☒ tris būdus.

1 taškas

Gestai.

☐

Pokalbiai.

☐

Pagarbus bendravimas.

☐

Specialios treniruotės.

☐

Lenktynės.

☐

Veido išraiškos.

☐

6. Tarkime, tavo draugas dalyvavo delfinų terapijos programoje.

1 taškas

Grįžęs papasakojo, kad baseine buvo trys delfinai, tačiau su juo žaidė tik vienas.

Kodėl su berniuku nebendravo kiti delfinai? Pažymėk ☒.

A ☐ Nes berniukas turėjo tik vieną lanką.

B ☐ Nes lanką mėtė per stipriai.

C ☐ Nes lanką mėtė tik vienam delfinui.

D ☐ Nes kiti delfinai nesugebėjo lanko pagauti.

7. Kuris apibūdinimas labiausiai tiktų šiam tekstui? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Taisyklės, kaip bendrauti su delfinais.
- B ☐ Interviu apie delfinų terapiją.
- C ☐ Laiškas delfinų terapijos lankytojams.
- D ☐ Kvietimas į delfinų terapiją.

8. Koks kitas pavadinimas labiausiai tiktų šiam tekstui? Pažymėk ☒.

1 taškas

- A ☐ Delfinų gyvenimo kasdienybė
- B ☐ Delfinų pagalba žmonėms
- C ☐ Delfinų pasirodymai Jūrų muziejuje
- D ☐ Delfinų pomėgiai